

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ СУДДІВ УКРАЇНИ У 2017 РОЦІ

Київ–2018

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.	ВСТУП: ВИЗНАЧЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ ПРІОРИТЕТНИХ ЗАВДАНЬ.	4
РОЗДІЛ II.	ПІДГОТОВКА СУДДІВ ДЛЯ ПІДТРИМАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, ПЕРІОДИЧНЕ НАВЧАННЯ СУДДІВ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ	5
РОЗДІЛ III.	ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТІВ СУДІВ І ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ	11
РОЗДІЛ IV.	СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ	15
РОЗДІЛ V.	ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ (ТРЕНЕРІВ)	18
РОЗДІЛ VI.	НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ.	20
1.	НАВЧАЛЬНІ КУРСИ ДЛЯ СУДДІВ	20
2.	НАВЧАННЯ НОВОПРИЗНАЧЕНИХ СУДДІВ ВЕРХОВНОГО СУДУ	21
3.	ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СУДДІВ ТА ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТІВ СУДІВ.	22
4.	НАВЧАЛЬНІ КУРСИ ДЛЯ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ	23
5.	ВИДАННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.	25
6.	НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ.	26
7.	НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА, У ТОМУ ЧИСЛІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ СУДДІВ УКРАЇНИ ТА ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ	26
8.	ЖУРНАЛ УСТАНОВИ.	29
РОЗДІЛ VII.	МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	30
РОЗДІЛ VIII.	ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НШСУ	32
РОЗДІЛ IX.	ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НШСУ	33

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ СУДДІВ УКРАЇНИ У 2017 РОЦІ

I. ВСТУП: ВИЗНАЧЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ ПРІОРИТЕТНИХ ЗАВДАНЬ

2017 рік був визначальним для системи правосуддя України з огляду на законодавчі та інституційні перетворення в її середовищі, динаміку оновлення суддівського корпусу. Ці процеси відобразилися й на діяльності та розвитку Національної школи суддів України як необхідного інструменту покращання якості та ефективності судочинства.

Національна школа суддів України (далі – НШСУ та/або Школа) вирішувала першочергові завдання, що передбачені її повноваженнями, у контексті зростаючих національних потреб у кадровому забезпеченні системи правосуддя.

Вимогою часу стало створення в структурі НШСУ тестологічного центру, який сконцентрував функції щодо науково-методичного забезпечення процесів оновлення суддівського корпусу. Вже перший рік роботи центру дав змогу сформувати потужний колектив тестологів, які розробили тисячі тестів і завдань для забезпечення кваліфікаційних оцінювань та добору суддів.

У 2017 році НШСУ суттєво розширила можливості суддів і працівників апаратів судів обирати тематику підготовки, періодичного та дистанційного навчання залежно від їхніх потреб. Проведення тренінгів з різних курсів, оцінювання суддів за їх результатами та відповідне анкетування засвідчують, що потреби суддівського корпусу, власне, виходять за рамки професійних знань, навичок і вмінь. Яскравим прикладом успішної реалізації програми підготовки, сформованої на основі запитів і потреб аудиторії, було проведення у 2017 році за допомогою інтерактивних методів та сучасних методик навчання орієнтаційного курсу для новообраних суддів Верховного Суду.

НШСУ готова методично й організаційно до здійснення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді у 2018 році. Упродовж останнього року групами фахівців розроблено понад 65 навчальних курсів для реалізації відповідних програм.

Школа плідно попрацювала над зростанням і посиленням її викладацького потенціалу – йдеться про добір кваліфікованих викладачів та їх навчання для проведення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, а також висококваліфікованих тренерів для підготовки суддів. Серії різноманітних методологічних тренінгів дали змогу сформувати колектив тренерів – усього понад 300 осіб як з молодих, так і досвідчених суддів, адвокатів та науковців, які володіють сучасними методами передачі знань.

Зазначені складові діяльності засвідчують готовність Національної школи суддів України ефективно відповідати на виклики, що постануть перед суддівською освітою у 2018 році.

II. ПІДГОТОВКА СУДДІВ ДЛЯ ПІДТРИМАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, ПЕРІОДИЧНЕ НАВЧАННЯ СУДДІВ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

У 2017 році Національна школа суддів України свою діяльність спрямовувала на модернізацію підготовки висококваліфікованих суддівських кадрів, яка має набути безперервного характеру, зі своєчасним реагуванням на зміни в законодавстві й судовій практиці та врахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Підготовка і періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня кваліфікації в НШСУ здійснюється відповідно до календарного плану підготовки суддів для підтримання кваліфікації, стандартизованих програм і програм підготовки відповідних категорій суддів, які формуються згідно з Положенням про підготовку та періодичне навчання суддів, затвердженим наказом ректора від 06.07.2017 № 26.

Тематика підготовки у 2017 році формувалась із урахуванням потреб суддів на підставі затверджених стандартизованих програм підготовки всіх категорій слухачів, кожна з яких передбачала проведення тренінгів за окремими темами та відповідне оцінювання суддів за їх результатами.

У програмах підготовки практично всіх категорій суддів значне місце було відведено вивченню питань антикорупційного законодавства, суддівської етики, дисциплінарної відповідальності. Особлива увага зверталась на використання практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя.

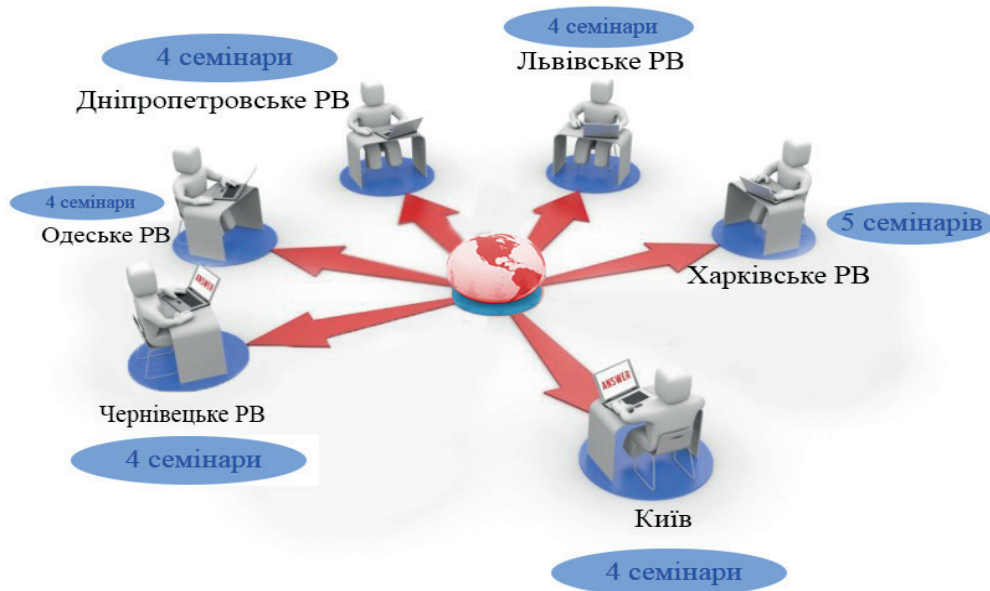
Так, **у 2017 році проведено 157 спеціалізованих тренінгів**, які в межах підготовки є обов'язковими для суддів місцевих та апеляційних судів усіх юрисдикцій.

Зокрема, проводились тренінги на теми:

- "Розгляд земельних спорів у адміністративних судах";
- "Докази та доказування в кримінальному провадженні в суді першої інстанції";
- "Суддівська етика";
- "Написання судових рішень у цивільному та кримінальному судочинстві";
- "Антикорупційне законодавство";
- "Управління часом у суддівській діяльності";
- "Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя";
- "Дисциплінарна відповідальність";
- "Призначення покарання у кримінальних справах";
- "Психологічна адаптація до суддівської діяльності";
- "Дотримання стандартів прав людини слідчим суддею: право на свободу та особисту недоторканність";
- "Особливості розгляду корпоративних спорів", а також апробації тренінгів:
- "Особливості розгляду житлових спорів";
- "Особливості розгляду трудових спорів";
- "Вирішення спорів про право власності та інші речові права" тощо.

У 2017 році вперше проведено всеукраїнський семінар для суддів місцевих та апеляційних судів у режимі відеоконференції на тему: "Судова практика ЄСПЛ як джерело національного права. Особливості застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя", **в якому взяли участь 610 суддів з усіх регіонів України.**

Для забезпечення інтерактивних форм навчання НШСУ використовує Інтернет, сучасні персональні комп'ютери (ноутбуки), фліпчарти, відеокамери, мультимедійні проектори, екрани, клікери, дошки та інші допоміжні засоби.

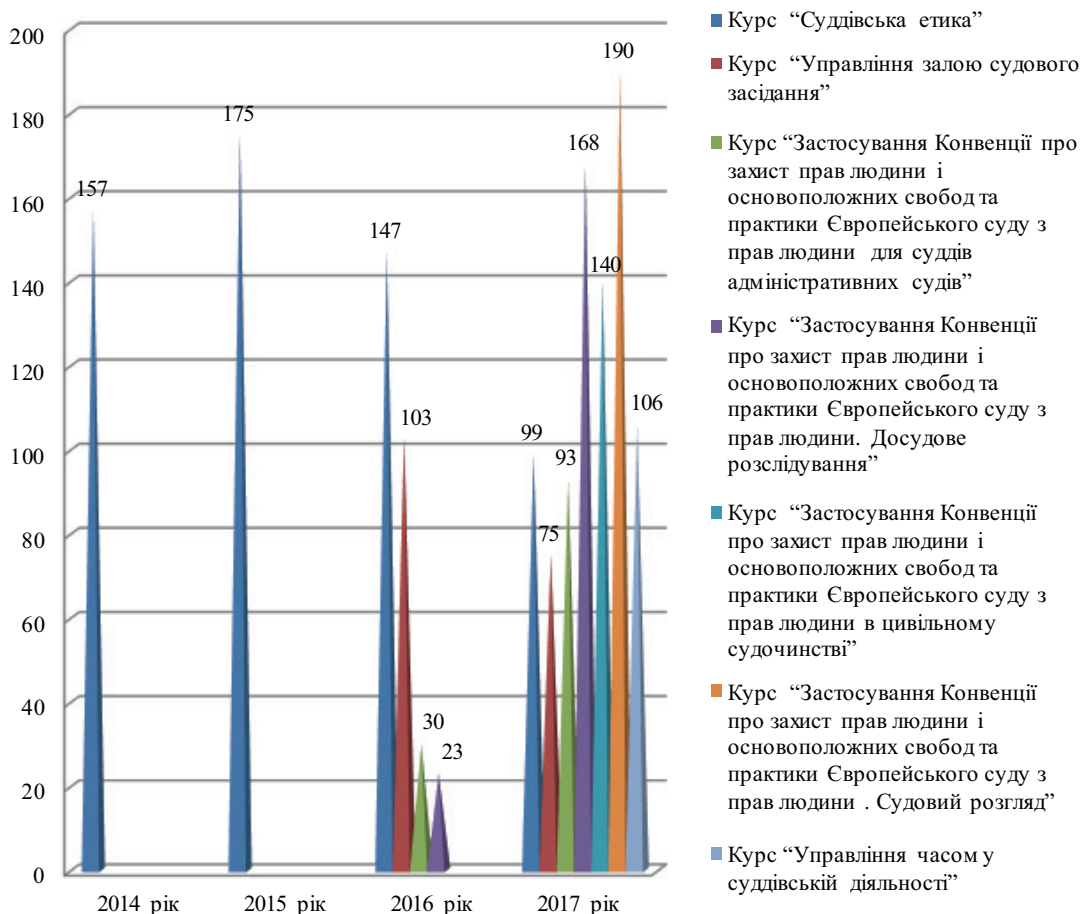

У 2017 році в рамках періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації НШСУ проводила щоквартальні загальноукраїнські одноденні тематичні семінари. Усі бажаючі судді місцевих і апеляційних судів реєструвались на веб-сайті НШСУ за відповідною темою, після чого незалежно від принципу територіального закріплення формувались навчальні групи. **Усього було проведено 25 таких семінарів.**

Дистанційні курси для суддів

Назва курсу	Пройшли навчання за роками				
	2014	2015	2016	2017	Усього:
Суддівська етика. Добросесність	154	175	121	99	549
Управління залом судового засідання			89	75	164
Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для суддів адміністративних судів			31	93	124
Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування			22	168	190
Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві				140	140
Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд				190	190
Управління часом у суддівській діяльності				106	106
Загальна кількість	154	175	263	871	1463

Дистанційні курси для суддів (кількість суддів, які отримали сертифікати НШСУ)

Національна школа судів України **активно впроваджувала дистанційну форму навчання для періодичного навчання суддів**. У 2017 році, окрім курсів “Суддівська етика”, “Управління залом судового засідання”, “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для суддів адміністративних судів”, “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування”, **судді навчалися на нових дистанційних курсах:**

- “Управління часом у суддівській діяльності”;
- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві”;
- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд”.

Таким чином, у 2017 році було проведено 16 дистанційних курсів і 871 суддя пройшов підготовку, що на 331 % більше, ніж у 2016 році.

Загалом у 2017 році проведено 227 заходів із підготовки і періодичного навчання суддів місцевих та апеляційних судів, голів і заступників голів місцевих та апеляційних судів.

Усього у 2017 році за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів міжнародних організацій **пройшли:**

- **підготовку для підтримання кваліфікації 2649 суддів, у тому числі обраних на адміністративні посади;**
- **періодичне навчання з метою підвищення рівня кваліфікації 6085 суддів.**

У 2017 році відповідно до вимог Закону та згідно з розробленим на їх виконання Положенням про проведення курсів навчання для підвищення кваліфікації суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя, **НШСУ здійснювала перепідготовку суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя кваліфікаційним органом за результатами кваліфікаційного оцінювання – 3 судді, а також 2 судді, що були відсторонені від здійснення правосуддя Вищою радою правосуддя в порядку дисциплінарного стягнення.**

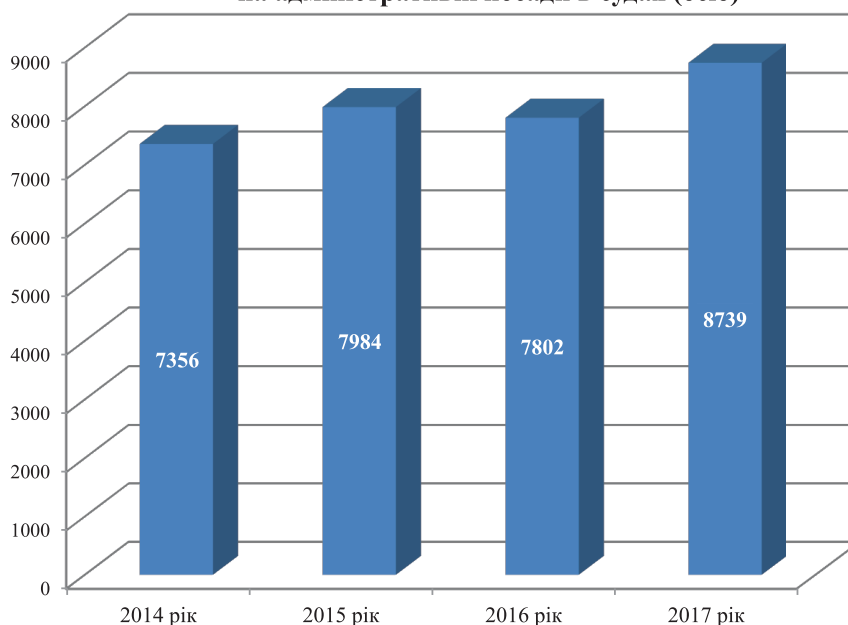
Курси проводилися з метою підвищення рівня кваліфікації суддів зазначеної категорії, поглиблення їхніх знань у певній галузі права (з урахуванням висновків дисциплінарного та кваліфікаційного органів), а також набуття практичних умінь і навичок, необхідних для суддівської діяльності.

Усі судді проходили курси навчання під керівництвом куратора згідно з затвердженими НШСУ індивідуальними навчальними програмами, які формувалися для кожного судді окремо та включали теоретично-практичні навчальні заходи, проходження фахово-освітньої практики в суді, написання реферату, самостійної роботи. За результатами навчання звіти про проходження курсу навчання направлялися до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККСУ) та Вищої ради правосуддя (далі – ВРП).

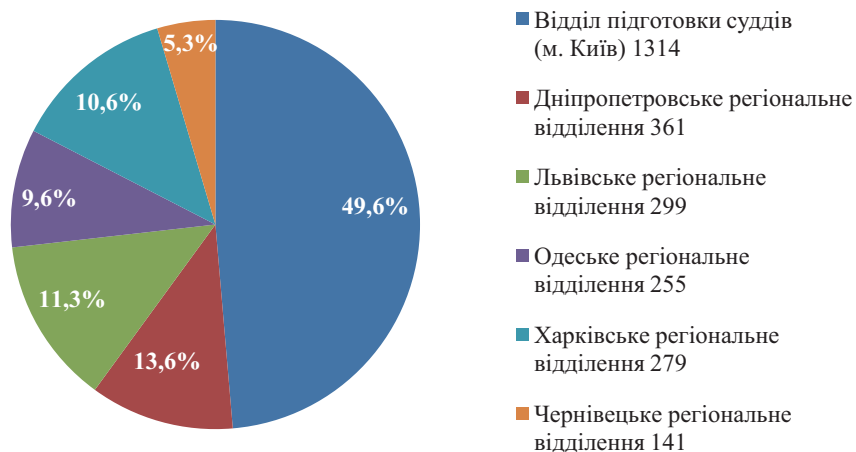
Таким чином, **усього різними формами навчання було охоплено 8739 суддів.**

Навчальна діяльність НШСУ (йдеться лише про суддівську освіту) у 2017 році порівняно з іншими роками характеризується статистичними даними, що наведені у вигляді діаграм.

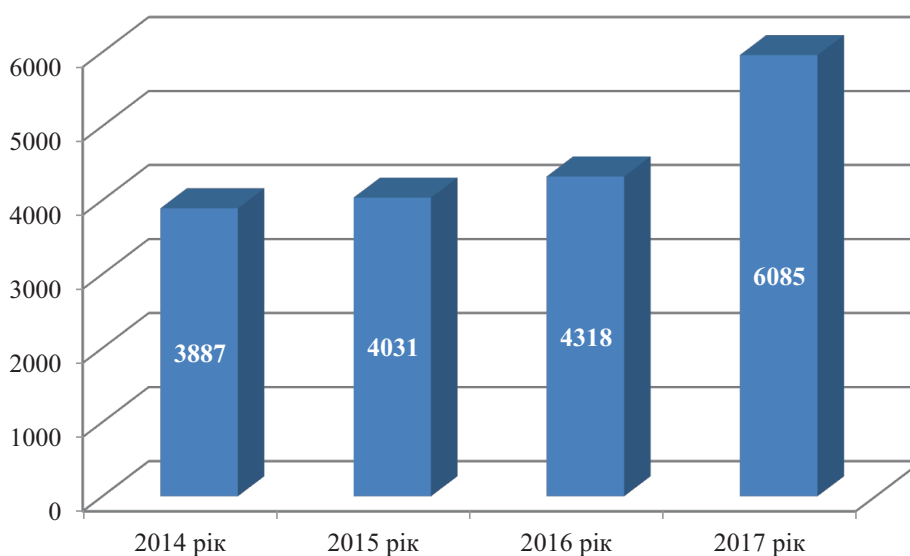
Підготовка та періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації, у тому числі обраних на адміністративні посади в судах (осіб)

Участь структурних підрозділів у підготовці суддів для підтримання кваліфікації, у тому числі обраних на адміністративні посади, у 2017 році

Періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації

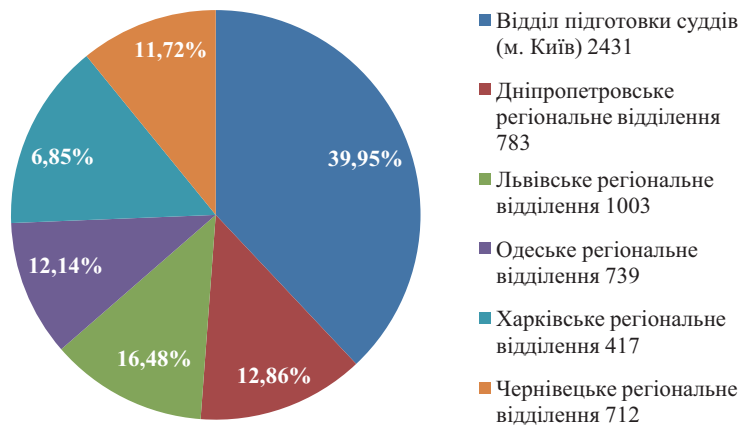

Порівняльна таблиця періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації у 2016 і 2017 роках (осіб)

Категорія слухачів	2016	2017	різниця	>/< відсоток
Періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації	4318	6085	1767	+29,03%

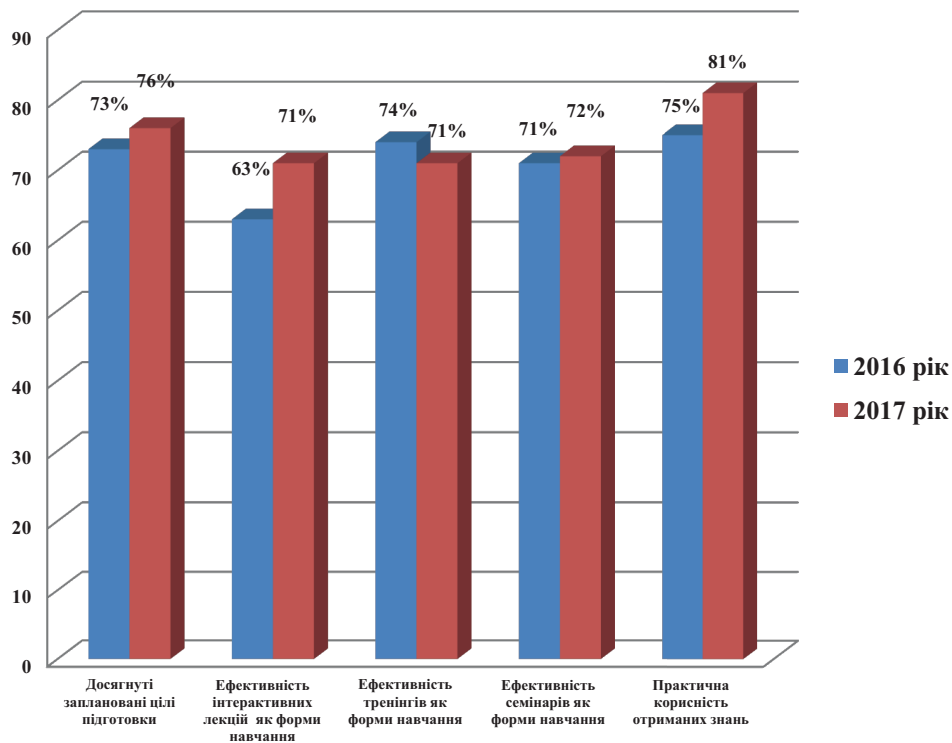
За результатами підготовки **проводилося анкетування слухачів** для налагодження зворотного зв'язку та покращення процесу підготовки.

Участь структурних підрозділів НШСУ в періодичному навчанні суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації

Узагальнення даних опитування суддів засвідчило, що:

Узагальнені дані опитування суддів

Зазначені узагальнення враховані в процесі планування підготовки на 2018 рік.

Відповідно до Закону та з метою забезпечення єдиного порядку обліку суддів у 2016 році **створений та ведеться Реєстр суддів** (електронна база даних), які з 2012 по 2017 рік пройшли підготовку та періодичне навчання в Національній школі суддів України.

III. ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТІВ СУДІВ І ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

До законодавчо визначених завдань Національної школи суддів України віднесена також підготовка працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації. Така підготовка здійснювалась відповідно до порядку, програм, навчального плану, графіка підготовки працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації на 2017 рік.

Освітній процес працівників апаратів судів було поділено на: стаціонарну підготовку тривалістю 3–5 днів, одноденні (дводенні) тематичні семінари, дистанційне навчання.

Усього відділом підготовки працівників апаратів судів НШСУ (далі – відділ) було проведено 61 навчальний захід, зокрема: стаціонарна підготовка – 19; одноденні (дводенні) семінари, тренінги – 38; дистанційне навчання – 4.

Відділом спільно з регіональними відділеннями НШСУ в 2017 році проведено 197 навчальних заходів: стаціонарних підготовок – 82; одноденних (дводенних) семінарів, тренінгів – 111, дистанційних курсів – 4.

Стаціонарні підготовки було поділено на 12 категорій відповідно до спеціалізації працівників апаратів судів. Досвід засвідчив, що такий розподіл дає більш глибокі, конкретизовані знання слухачам та є ефективним методом удосконалення системи підвищення рівня їхньої кваліфікації.

НШСУ було проведено 23 виїзні семінари на базі конкретних судів для працівників їх апаратів, зокрема: у Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ, у Вищому адміністративному суді України, в Апеляційному суді міста Києва, в Апеляційному суді Київської області, у Київському апеляційному господарському суді, у господарських судах Києва та Київської області, в апеляційних судах Вінницької та Чернігівської областей, **участь у яких узяли 1076 осіб**.

Зміни в законодавстві й локальних нормативних актах судів, зовнішні та внутрішні чинники зумовили розробку і впровадження низки нових тем, зокрема:

- “Забезпечення готовності суду до роботи у надзвичайних ситуаціях. Планування та алгоритм дій, спрямованих на забезпечення безперервної роботи суду в умовах надзвичайних ситуацій” (вперше проведено семінар-практикум для керівного складу апаратів судів);
- “Організація охорони праці в судах”;
- “Організація та ведення військового обліку і мобілізаційної підготовки в судах”;
- “Оцінювання результатів службової діяльності державних службовців апарату суду”;
- “Організація та ведення архівної справи в судах”;

а також **тренінгів на теми**:

- “Законодавче та управлінське врегулювання питань конкурсного відбору на посади державної служби в судах”;
- “Особливості, підстави та порядок дисциплінарної відповідальності державних службовців апарату суду”.

У зв’язку зі змінами у процесуальному законодавстві НШСУ проведено 3 семінари на тему: “Зміни в господарському процесуальному законодавстві за Господарським процесуальним кодексом України”.

Крім того, **проведено апробацію курсів (тренінгів) для помічників суддів**:

- “Написання судових рішень у господарському судочинстві”;
- “Написання судових рішень у цивільному судочинстві”;
- “Проблемні питання, що виникають під час розгляду господарськими судами корпоративних спорів”;
- “Антикорупційне законодавство: європейські стандарти та національне законодавство”;
- “Діяльність слідчого судді щодо обрання запобіжних заходів, пов’язаних з обмеженням свободи”.

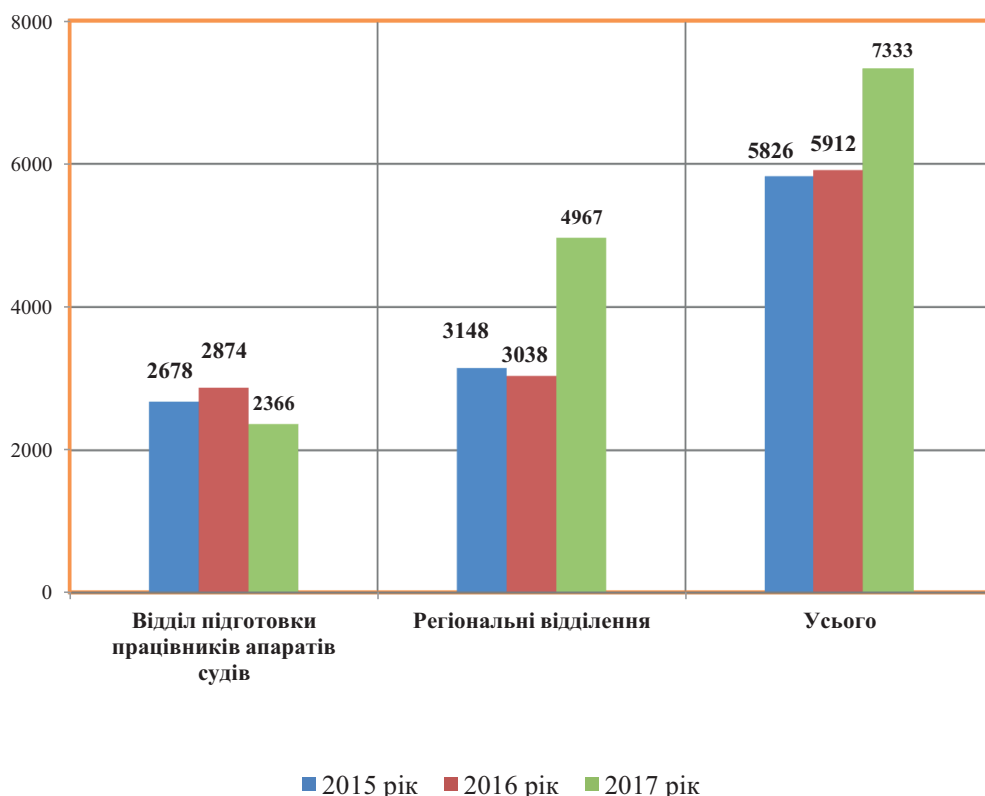
Тривала співпраця трьох відділів НШСУ (науково-методичного забезпечення діяльності судів загальної юрисдикції та бібліотечно-видавничої діяльності, інформаційних технологій та відділу підготовки), спільно було **проведено 4 кола навчальних дистанційних курсів**, у тому числі: для керівників апаратів судів та їх заступників – “Судове адміністрування” (2), для прес-секретарів судів та спеціалістів, що відповідають за зв’язки з громадськістю – “Комунікації в судовій діяльності” (2), які успішно **пройшли 100 та 108 слухачів** відповідно.

Усього НШСУ до підготовки працівників апаратів судів залучено 461 викладача, з яких: 222 судді; 48 працівників Державної судової адміністрації України; 27 працівників НШСУ; 164 запрошені фахівці (у тому числі доктори і кандидати наук).

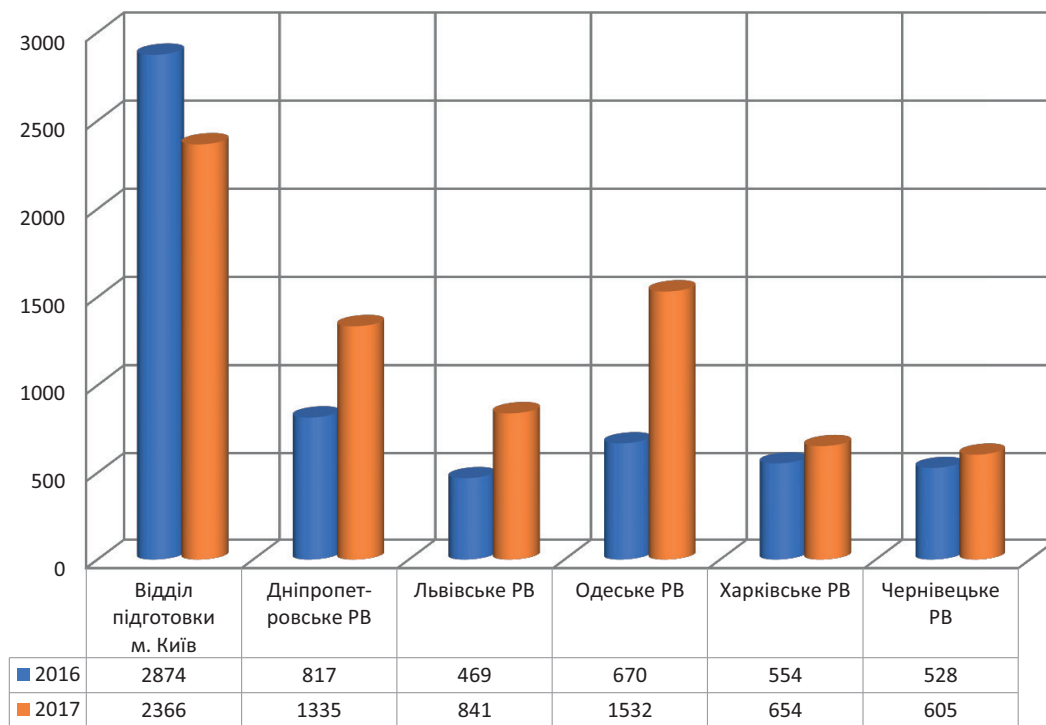
Загалом у 2017 році пройшли підготовку та підвищили свій професійний рівень 7333 працівники апаратів судів, з яких: 2366 осіб – у центральному офісі (м. Київ); 4967 осіб – у п’яти регіональних відділеннях НШСУ. Коштом Державного бюджету України підготовлено 7228 осіб (98,6%), міжнародних організацій – 105 осіб (1,4%).

Стан підготовки працівників апаратів судів у 2017 році характеризують статистичні дані, наведені нижче у діаграмах.

Підготовка працівників апаратів судів у 2015–2017 роках (осіб)

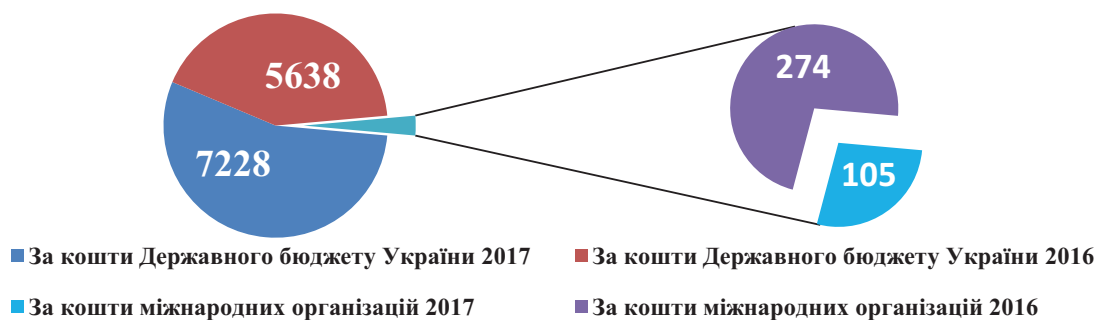

Підготовка працівників апаратів судів за регіонами у 2016–2017 роках (осіб)

Фінансування підготовки працівників апаратів судів у 2016–2017 роках

Пройшли підготовку 7333 працівники,
із них:

Підготовка працівників апаратів судів за інстанціями та спеціалізаціями у 2017 році

Кількість працівників апаратів судів за інстанційністю та спеціалізацією суду

IV. СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ

Одним із провідних напрямів діяльності Національної школи суддів України є здійснення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді (далі – спеціальна підготовка).

У 2017 році НШСУ оновила проекти документів і методичного забезпечення програм спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді з огляду на зміни в законодавстві, що відбулися останнім часом.

Із набранням чинності окремих положень Конституції України в частині правосуддя та Закону України “Про судоустрій і статус суддів” (далі – Закон) розширено категорії слухачів, які проходять спеціальну підготовку. Частиною другою статті 70 Закону передбачено можливість добору кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки, з особливостями, визначеними ВККСУ. Зазначені зміни зумовили необхідність суттєво переглянути зміст програм, навчального плану та порядку проходження спеціальної підготовки для цієї категорії кандидатів на посаду судді.

Таким чином, оновлено, розроблено та подано на затвердження до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України проекти таких документів, як:

- Порядок проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;
- Програма спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;
- Навчальний план спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;
- Програма спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки;
- Навчальний план спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки;
- Проект свідоцтва за результатами проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді.

З огляду на статус і повноваження помічника судді Програма спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді цієї категорії не передбачає стажування в судах і навчальні візити до інших установ. Скорочено тематику I блоку програми “Основи організації суду та діяльності судді” та VI блоку “Суддівські компетенції”. Запропоновано здійснювати відповідну підготовку в Києві, Львові, Харкові та Одесі протягом 70 днів із тривалістю дня теоретично-практичної підготовки не більше 12 академічних годин (включаючи час для самостійної роботи слухачів), а тижня підготовки – не більше шести днів.

З метою методичного забезпечення процесу спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та згідно з Планом науково-дослідної роботи НШСУ на 2017 рік групами розробників готується 65 навчальних курсів, з яких 63 – за Програмою спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки.

Теоретично-практичною підготовкою **за тематикою I–V блоків Програми передбачено такі наскрізні курси:**

- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя” (відповідної юрисдикції);
- “Докази та доказування” (для кожного виду судочинства);
- “Особливості написання судових рішень” (для кожного виду судочинства).

Створення на основі інтерактивних методів навчання таких взаємопов’язаних (наскрізних) курсів сприятиме нарощуванню навчальної перспективи та досягненню цілей спеціальної підготовки щодо отримання відповідних: 1) знань (матеріальне і процесуальне право, конвенції та інші міжнародні договори, ратифіковані Україною); 2) навичок суддівської професії; 3) ставлення (у розумінні соціального контексту відправлення правосуддя, недопущення дискримінації за будь-якими ознаками тощо).

У II–V блоках Програми передбачено модулі “Особливості розгляду окремих категорій справ” (за видом судочинства) з метою вивчення особливостей відправлення правосуддя в цивіль-

ному, господарському, кримінальному та адміністративному судочинстві та судочинстві у справах про адміністративні правопорушення.

Для координації підготовки за кожним блоком Програми спеціальної підготовки наказами ректора від 21.04.2017 р. № 13 та від 22.05.2017 р. № 18 **призначено координаторів блоків Програми:** досвідчених суддів кожної юрисдикції із-поміж працівників Національної школи суддів України або суддів, які залучаються до науково-викладацької діяльності установи, зокрема відряджених до НШСУ.

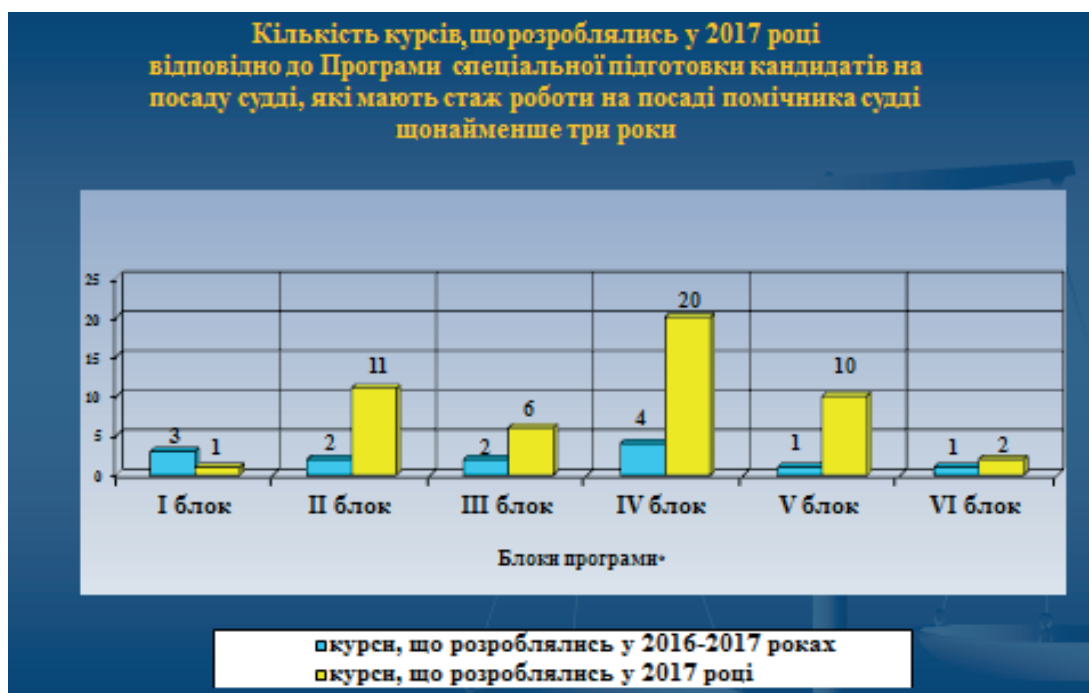
Підготовлено Положення про відрядження судді для роботи в Національній школі суддів України.

З метою забезпечення ефективного проведення спеціальної підготовки, розробки навчально-методичних матеріалів з особливостей розгляду окремих категорій справ із застосуванням інтерактивних форм і методів навчання для кожної теми Програми спеціальної підготовки **з-поміж професійних суддів сформовані групи з метою розробки практичних занять для спеціальної підготовки з модулів особливостей розгляду окремих категорій справ з різних видів судочинства** та VI блоку “Суддівські компетенції” Програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки.

Сформовано повний перелік тренінгів згідно з Програмою спеціальної підготовки (для кожного блоку), склади керівників кожного тренінгу та викладачів (тренерів) і фасилітаторів у Київському, Харківському, Львівському, Одеському регіонах.

Усього розроблено 63 курси, у тому числі 47 курсів щодо особливостей розгляду окремих категорій справ із різних видів судочинства, зокрема:

- 11 курсів блоку II “Цивільне судочинство”;
- 6 курсів блоку III “Господарське судочинство”;
- 13 курсів підблоку IV.I “Кримінальне судочинство”;
- 7 курсів підблоку IV.II “Судочинство у справах про адміністративні правопорушення”;
- 8 курсів блоку V “Адміністративне судочинство”;
- 2 модулі блоку VI “Суддівські компетенції”.

I блок “Основи організації суду та діяльності судді”, II блок “Цивільне судочинство”, III блок “Господарське судочинство”, IV блок “Кримінальне судочинство та судочинство у справах про адміністративні правопорушення”, V блок “Адміністративне судочинство”, VI блок “Суддівські компетенції”.

Програмою спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді передбачено впровадження тренінгів і тренінгових технологій як основних форм навчання. Матеріали кожного модуля теоретично-практичної підготовки подаються у формі практичних занять із використанням інтерактивних методів навчання: міні-лекцій, презентацій (демонстрацій), семінару-тренінгу, тестів, експрес-опитування; роботи в парах, групового завдання (роботи в малих групах), “мозкового штурму”; вирішення ситуативних завдань (кейсів), моделювання конкретних ситуацій, рольової гри (імітації); дискусії, дебатування, круглого столу та ін.

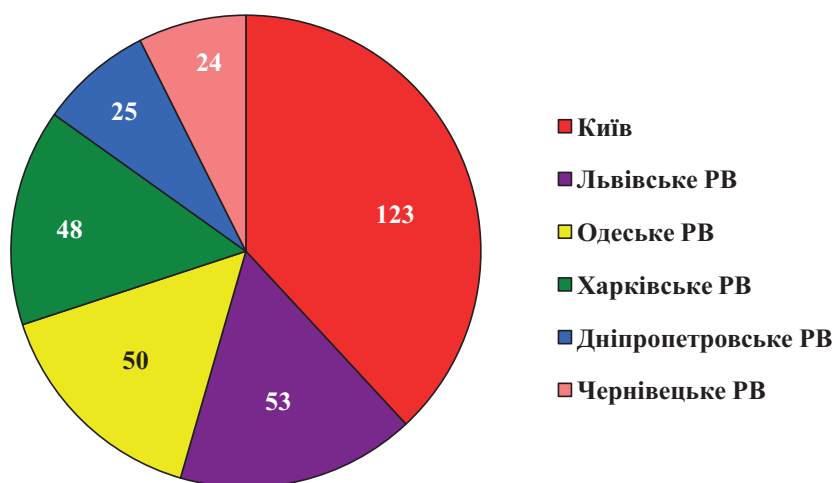
Створено електронний ресурс для розміщення матеріалів модулів (тем) для викладачів (тренерів) спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, а також на веб-сайті НШСУ – підрозділ “На допомогу слухачам спеціальної підготовки” в розділі “Спеціальна підготовка”. Розроблено вимоги до оформлення матеріалів курсів у електронній формі.

Підготовлено проект Положення про порядок визначення успішності виконання програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки. Основою системи оцінювання є накопичувальна бальна система, яка відповідає європейським стандартам у рамках Болонського процесу.

V. ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ (ТРЕНЕРІВ)

Одним із пріоритетних завдань Національної школи суддів України за звітний період було подальше зміцнення науково-викладацького корпусу, здатного оволодівати сучасними методами навчання і застосовувати їх на практиці. Йшлося не тільки про збільшення його кількісного, а й покращення якісного складу.

З цією метою в лютому 2017 року було розроблено методологічний тренінг для підготовки кваліфікованих викладачів, що забезпечували б передусім спеціальну підготовку кандидатів на посаду судді, а також підготовку суддів. Відповідно протягом року було проведено 13 методологічних тренінгів у місті Києві та регіональних відділеннях НШСУ, в яких узяли участь 323 викладачі, з

них переважна більшість – судді. Уперше учасниками методологічних тренінгів стали члени ВККСУ й адвокати, а також науковці та інші фахівці в галузі права.

У регіональних відділеннях було проведено 5 тренінгів на тему: “Дотримання стандартів прав людини слідчим суддею: право на свободу та особисту недоторканність” за підтримки проекту ПРООН “Зміцнення потенціалу офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”, семінар-тренінг у місті Вінниці на тему: “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”, а також всеукраїнський семінар у місті Києві на тему: “Кримінальне провадження на підставі угод”.

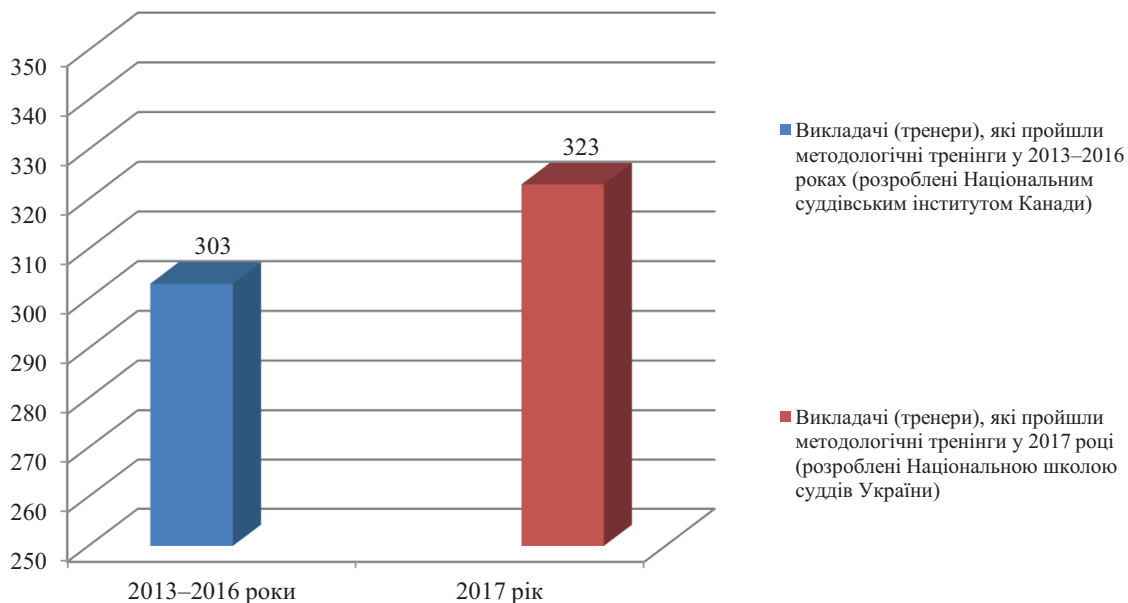
Підсумком цілеспрямованої роботи в цьому напрямі стало створення пулу викладачів і відповідного їх резерву з кожного модуля (теми) Програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки.

Групами розробників здійснено апробацію 28 курсів спеціальної підготовки та проведено за підтримки міжнародних проектів 54 тренінги для тренерів.

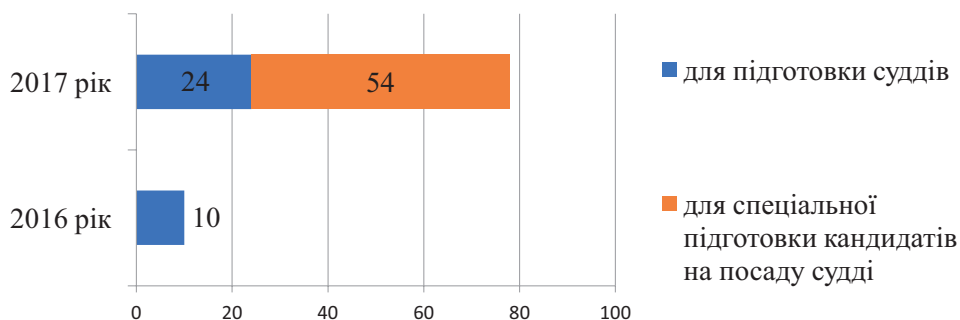
У зв'язку з розширенням дистанційної форми навчання для періодичного навчання суддів постала потреба в підготовці викладачів-координаторів дистанційного навчання. 26–27 вересня 2017 року в місті Києві у співпраці з українсько-канадським проектом “Освіта суддів – для економічного розвитку” було проведено методологічний тренінг для розробників, викладачів та адміністраторів дистанційних курсів.

На цьому тренінгу слухачі удосконалювали навички викладання з урахуванням психологічних аспектів та особливостей дистанційної форми навчання. Учасники тренінгу працювали над створенням єдиних критеріїв системи оцінювання та обговорювали технічні можливості розширення дистанційної форми навчання в контексті її актуалізації та доступності в користуванні. **Новацією стало залучення до викладання дистанційних курсів не тільки суддів-розробників, а й суддів-слухачів, які успішно завершили дистанційне навчання.**

**Кількість підготовлених викладачів (тренерів)
для спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді**

Кількість проведених тренінгів для тренерів у 2016–2017 роках

VI. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Навчальні курси для суддів

У 2017 році науковими підрозділами **завершено розробку/оновлено та апробовано 11 навчальних курсів для суддів у формі тренінгів**, у тому числі:

завершено розробку навчальних курсів:

- “Застосування статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя” (3 курси: для суддів цивільної спеціалізації, для суддів кримінальної спеціалізації, для суддів адміністративної спеціалізації);
- “Особливості розгляду кримінальних проваджень про злочини у сфері господарської діяльності”;
- “Запобігання дискримінації та расизму” (щодо виконання пп. 4 п. 107 Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393-р);
- “Процесуальний інститут слідчого судді: практика застосування. Обов’язки судді щодо захисту прав людини в контексті статті 206 КПК України” (щодо виконання пп. 11 п. 6 Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393-р);
- “Перехід права власності на земельну ділянку”;
- “Врегулювання спорів суддею”;

оновлено навчальні курси:

- “Забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб та населення, постраждалого від конфлікту”;
- “Антикорупційне законодавство та практика його застосування”;
- “Суддівська етика. Доброчесність судді”.

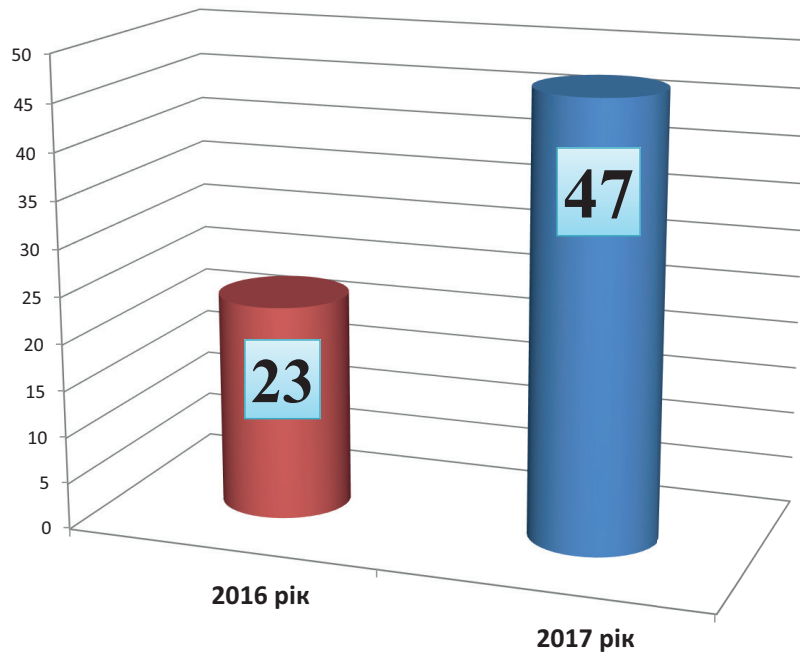
З огляду на зміни до процесуального законодавства розпочалось оновлення 5 розроблених раніше навчальних курсів:

- “Докази і доказування в цивільному судочинстві”;
- “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”;
- “Докази і доказування в господарському судочинстві”;
- “Розгляд справ у сфері кредитних правовідносин”;
- “Актуальні проблеми розгляду цивільних справ у сфері сімейних правовідносин”.

У процесі розробки станом на кінець 2017 року – **8 навчальних курсів**, а саме:

- “Роль та повноваження голів судів”;
- “Практичні аспекти розгляду судами кримінальних проваджень, пов’язаних з торгівлею людьми”;
- “Проблемні аспекти застосування норм кримінального процесуального законодавства у разі зловживання учасниками судового розгляду своїми процесуальними правами”;
- “Особливості розгляду справ, пов’язаних з домашнім насильством” (щодо виконання пп. 9 п. 96 Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393-р);
- “Розгляд судами виборчих спорів”;
- “Соціономічна компетентність судді”;
- “Забезпечення комунікаційної політики суду суддею-спікером”;
- “Юридична аргументація при написанні рішення касаційної інстанції” (4 курси за юрисдикціями).

Навчальні курси (включаючи дистанційні) для кандидатів на посаду судді, суддів та працівників апаратів судів, розроблені Національною школою суддів України

2. Навчання новопризначених суддів Верховного Суду

У період з 13 по 23 листопада 2017 року проведено навчання новопризначених суддів Верховного Суду. Перший день було розпочато засіданням круглого столу на тему: “Вступ до професії судді” для суддів з-поміж адвокатів та науковців. А з 14 по 23 листопада 2017 року реалізовано унікальну комплексну навчальну програму, так званий орієнтаційний курс (8-денний). Підтримку у проведенні програми надали проекти міжнародної технічної допомоги, а саме: ЄС “Підтримка реформи у сфері юстиції в Україні”, РЄ “Підтримка впровадження судової реформи в Україні”, програма USAID “Нове правосуддя”, українсько-канадський проект “Підтримка судової реформи в Україні” та проект ОБСЄ “Розробка стандартизованих програм для суддів”. Орієнтаційний курс мав на меті надати можливість новопризначеним суддям Верховного Суду отримати або ж поновити необхідні знання та навички для належного виконання повноважень суддів касаційної інстанції. Для слухачів була сформована насичена, різноманітна за формою та змістом, багато в чому інноваційна навчальна програма, під час якої визнані вітчизняні й іноземні експерти ділилися своїм досвідом.

У процесі навчання були розглянуті актуальні питання щодо:

- сучасної доктрини верховенства права у здійсненні правосуддя;
- ролі Верховного Суду в забезпеченні єдності судової практики, вимог до актів касаційного судочинства, тлумачення та юридичної аргументації при здійсненні правосуддя;
- застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини;

- колегіальності діяльності;
- новел процесуального законодавства та порівняння їх застосування в країнах загального та континентального права.

Для суддів Верховного Суду було розроблено тренінги:

- “Професійна етика. Добросовісність”;
- “Судовий прецедент і судові рішення”;
- “Робота в колегії, прийняття колегіальних рішень”.

Окрім того, 16–17 листопада 2017 року в рамках третього та четвертого днів орієнтаційного курсу проведено навчання для суддів Верховного Суду щодо застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, практики ЄСПЛ та стандартів Ради Європи з питань судової влади. Програмою було передбачено 8 сесій, під час яких, серед іншого, – **дві відеоконференції**: з Європейським судом з прав людини щодо застосування статті 1 Першого протоколу до Конвенції та з Департаментом виконання рішень Європейського суду з прав людини Ради Європи стосовно виконання рішень ЄСПЛ (загальний огляд); виступи юристів Секретаріату Європейського суду, представників Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини та Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

За результатами проходження комплексної навчальної програми **107 суддів Верховного Суду отримали сертифікати**.

3. Дистанційне навчання суддів та працівників апаратів судів

Окремим напрямом освітньої роботи Національної школи суддів України є проведення курсів **дистанційного навчання**. Так, у 2017 році **розроблено 2 курси для суддів**:

- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини” (цивільний блок);
- “Досудове розслідування в світлі Європейської конвенції з прав людини”.

Оновлено навчальний курс “Управління залом судового засідання”.

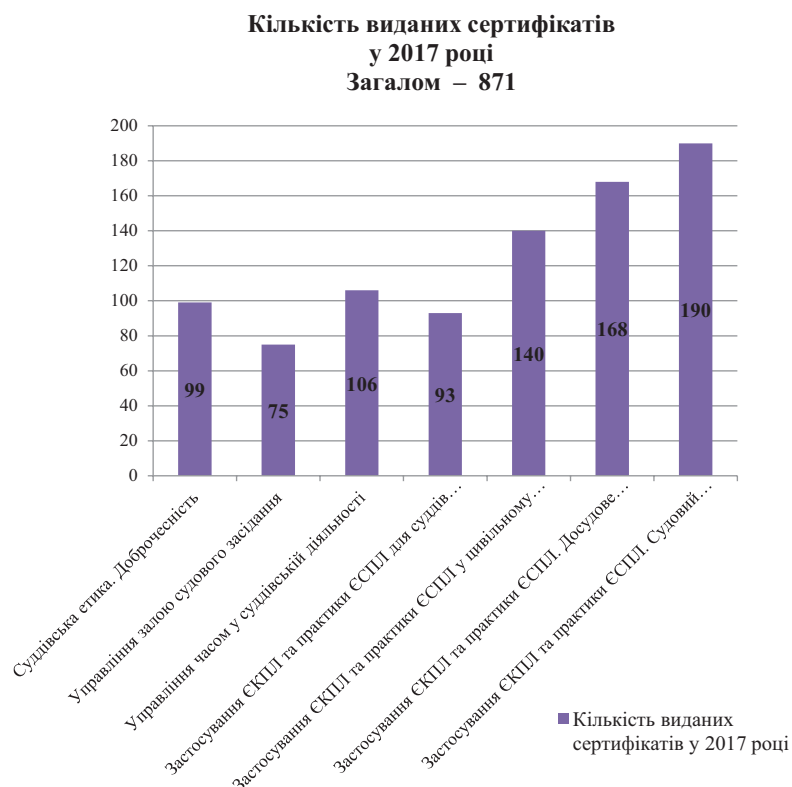
Зазначені дистанційні навчальні курси з 2018 року будуть запроваджені в навчальний процес суддів на постійній основі.

Також у 2017 році **проведено апробацію 4-х дистанційних навчальних курсів** “Управління часом у суддівській діяльності” (розробленого у 2016 році, всі викладачі курсу пройшли навчання щодо роботи на дистанційній платформі), “Досудове розслідування в світлі Європейської конвенції з прав людини”, “Застосування ЄКПЛ та практики ЄСПЛ у цивільному судочинстві”, “Застосування Конвенції та практики ЄСПЛ. Судовий розгляд”. З 2017 року курси функціонують на постійній основі.

Дистанційна форма підготовки широко використовується і у навчальному процесі **працівників апаратів судів**. Цього року було проведено часткову актуалізацію матеріалів дистанційних курсів “Комунікації в судовій діяльності” (для прес-секретарів судів) та “Судове адміністрування”. А також проведено 2 кола навчання за програмою дистанційного курсу “Комунікації в судовій діяльності” (для прес-секретарів судів) та 1 коло навчання за програмою “Судове адміністрування” (для керівників апаратів судів та їх заступників). На 2018 рік заплановано повне оновлення теоретичних та практичних матеріалів цих курсів.

У 2017 році дистанційне навчання пройшов 871 суддя на таких курсах:

4. Навчальні курси для кандидатів на посаду судді

Окрема увага в науково-дослідному напрямі була приділена розробці навчальних курсів та інших науково-методичних матеріалів для кандидатів на посаду судді. Усі курси розроблялися у формі тренінгів з використанням інтерактивних методів навчання дорослої аудиторії. У 2017 році **для кандидатів на посаду судді з-поміж помічників суддів розроблено 29 навчальних курсів (тренінгів):**

- “Верховенство права та права людини у світлі Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практика Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя”;
- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики ЄСПЛ місцевими загальними судами України”;
- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики ЄСПЛ у національній судовій практиці”;
- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики ЄСПЛ при розгляді справ про адміністративні правопорушення та кримінальних справ”;
- “Європейська система захисту прав людини. Застосування ЄКПЛ та практики ЄСПЛ адміністративними судами України”;
- “Антикорупційне законодавство та практика його застосування”;
- “Основи комунікативної діяльності судової влади”;

- “Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов’язаних з корупцією”;
- “Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку (дрібне хуліганство, ст. 173 КУпАП), рішення Європейського суду з прав людини у справі “Швидка проти України”;
- “Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення при вчиненні насильства в сім’ї або невиконанні захисного припису (ст. 173-2 КУпАП)”;
- “Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення на транспорті”;
- “Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення митних правил”;
- “Особливості ведення судового засідання у справах про адміністративні правопорушення. Дотримання прав особи при застосуванні заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, порядок розгляду справ суддею”;
- “Накладення стягнень у справах про адміністративні правопорушення”;
- “Суддівська етика. Добросовісність судді”;
- “Суддівське самоврядування”;
- “Кваліфікаційне оцінювання суддів. Суддівське досьє”;
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо злочинів проти основ національної безпеки, військових злочинів”;
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо злочинів проти життя та здоров’я особи”;
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо злочинів проти волі, честі та гідності особи та статевої недоторканості”;
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо злочинів проти власності”;
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо злочинів у сфері господарської діяльності”;
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо корупційних злочинів та злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов’язаної з наданням публічних послуг”;
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо злочинів проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності”;
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров’я населення”;
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп’ютерів), систем та комп’ютерних мереж і мереж електрозв’язку. Кібербезпека та права людини в мережі Інтернет”;
- “Особливий порядок судового провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру”;
- “Особливий порядок судового провадження на підставі угод”;
- “Особливий порядок судового провадження у формі приватного обвинувачення”.

Розроблено 33 навчальні курси (будуть оновлені у 2018 році з огляду на зміни до процесуального законодавства):

- “Загальні засади написання судових рішень у цивільному, кримінальному, адміністративному та господарському судочинстві”;
- “Написання судових рішень у цивільному судочинстві”;
- “Написання судових рішень у господарському судочинстві”;
- “Написання судових рішень у кримінальному судочинстві та судочинстві у справах про адміністративні правопорушення”;
- “Написання судових рішень в адміністративному судочинстві”;
- “Докази і доказування в кримінальному судочинстві”;
- “Докази і доказування в цивільному судочинстві”;
- “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”;
- “Докази і доказування в господарському судочинстві”;
- “Призначення покарання в кримінальних справах”;
- “Перехід права власності на земельну ділянку. Особливості розгляду земельних спорів”;
- “Деякі питання, що виникають при розгляді справ із кредитних правовідносин”;

- “Особливості розгляду спорів про визнання правочинів недійсними”;
- “Особливості розгляду сімейних справ”;
- “Особливості розгляду справ про спадкування”;
- “Особливості розгляду трудових спорів”;
- “Особливості розгляду житлових спорів”;
- “Особливості розгляду справ про захист права власності”;
- “Особливості розгляду справ про відшкодування шкоди”;
- “Вирішення спорів, що виникають із земельних правовідносин”;
- “Вирішення спорів про право власності та інші речові права”;
- “Особливості розгляду справ про банкрутство”;
- “Діяльність слідчого судді щодо обрання запобіжних заходів”;
- “Розгляд пенсійних та інших соціальних спорів”;
- “Особливості застосування податкового і митного законодавства в адміністративному судочинстві”;
- “Розгляд спорів, пов’язаних із проходженням публічної служби”;
- “Розгляд справ, пов’язаних зі статусом біженця чи особи, яка потребує додаткового або тимчасового захисту, та з приводу видворення іноземців та осіб без громадянства”;
- “Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інших суб’єктів владних повноважень”;
- “Особливості провадження у справах, пов’язаних з виборчим процесом, процесом референдуму”;
- “Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби, приватного виконавця”;
- “Особливості провадження у справах щодо реалізації права на мирні зібрання”;
- “Особливості розгляду справ про укладення, зміну, розірвання договорів, визнання правочинів (господарських договорів) недійсними”;
- “Особливості розгляду корпоративних спорів”.

Здійснювалась розробка 3-х навчальних курсів для кандидатів на посаду судді:

- “Бути суддею. Вступ до професії”;
- “Соціономічна компетентність судді”;
- “Особливості ведення судового засідання та спілкування з окремими категоріями осіб, які беруть участь у розгляді справ”.

5. Видання навчально-методичної літератури

Підготовлено до видання та опубліковано 5 посібників (збірників методичних матеріалів) для суддів (кандидатів на посаду судді), тренерів:

- навчальний посібник “Конституційне право України. Повний курс”, автори О.В. Совгіря, Н.Г. Шукліна (рекомендовано до друку науково-методичною радою НШСУ, протокол № 1 від 10 березня 2017 р.);
- науково-практичний посібник “Адміністрування податкових платежів: проблеми теорії та практики”, автори: Д.О. Гетманцев, Ю.А. Коваль, М.В. Нечай (рекомендовано до друку науково-методичною радою НШСУ, протокол № 1 від 10 березня 2017 р.);
- навчальний посібник для суддів і прокурорів “Забезпечення доступу жінок до правосуддя в Україні” (національна частина), автори: О. Уварова, В. Мозгова, Я. Соколова, за участю членів робочої групи: В. Кузьменко, О. Польної, К. Левченко, Т. Деметрадзе;
- практичний посібник для тренерів “Запобігання корупції у запитаннях та відповідях”, автори: О.А. Шаповалова, Л.В. Трофімова, О.С. Здебський, К.В. Медведєв, О.Б. Тиханський, Ю.А. Герус,

В.Д. Андрійцьо, О.Г. Луньова (рекомендовано до друку науково-методичною радою НШСУ, протокол № 3 від 1 серпня 2017 р.);

- практичний посібник для тренерів “Фасилітування роботи в малих групах”, за редакцією Т. Бреттел Довсон, Н. Г. Шукліної, укладачі О. П. Іщенко, М. М. Самофал (рекомендовано до друку науково-методичною радою НШСУ, протокол № 3 від 1 серпня 2017 р.).

Триває підготовка 3-х навчальних посібників:

- “Історія розвитку земельного законодавства України у XX – на початку XXI століть”;
- “Докази і доказування у цивільному судочинстві”;
- “Українська мова в судово-процесуальній сфері”.

6. Наукові дослідження

Національна школа суддів України приділяє значну увагу дослідженню соціального, зокрема ґендерного, контексту в правосудді. У 2017 році розпочато дослідження ґендерних аспектів проведення конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду. Взято участь у семінарі-тренінгу для суддів “Забезпечення для жінок рівного доступу до правосуддя через практичну діяльність суддів” та презентовано виступ на тему: “Дискримінація на підставі статі та ґендеру в Україні”.

7. Науково-дослідна робота, у тому числі науково-методичне забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя

Одним із пріоритетних напрямів діяльності Національної школи суддів України є здійснення науково-дослідної роботи, у тому числі науково-методичного забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя.

З метою забезпечення діяльності ВККСУ підготовлені:

проекти програм іспитів для:

- кваліфікаційного оцінювання суддів апеляційних і місцевих судів на відповідність займаним посадам – 8;
- кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Вищого суду з питань інтелектуальної власності – 1;
- перевірки рівня володіння державною мовою кандидатами на посаду судді – 1;

проекти таксономічної характеристики:

- анонімного письмового тестування під час кваліфікаційного оцінювання кандидатів на посаду судді Вищого суду з питань інтелектуальної власності – 1;
- анонімного тестування для перевірки рівня володіння державною мовою кандидатами на посаду судді та довідник кодів розділів і підрозділів з української мови – 1;

тестові запитання для:

- проведення іспитів у процедурах кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів – 4800, а саме:
 - адміністративна спеціалізація – 1200;
 - цивільна спеціалізація – 1200;
 - господарська спеціалізація – 1200;
 - кримінальна спеціалізація – 1200;
- перевірки рівня загальних теоретичних знань кандидатів на посаду судді у сфері права – 1023;
- перевірки рівня володіння державною мовою кандидатом на посаду судді – 156;
- забезпечення проведення іспитів у процедурах кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих і апеляційних судів окремо для кожного рівня та спеціалізації прорецензовано 4000 тестових запитань, що були раніше підготовлені та передані ВККСУ (у зв’язку зі зміною процесуальних кодексів України та деяких законів України);

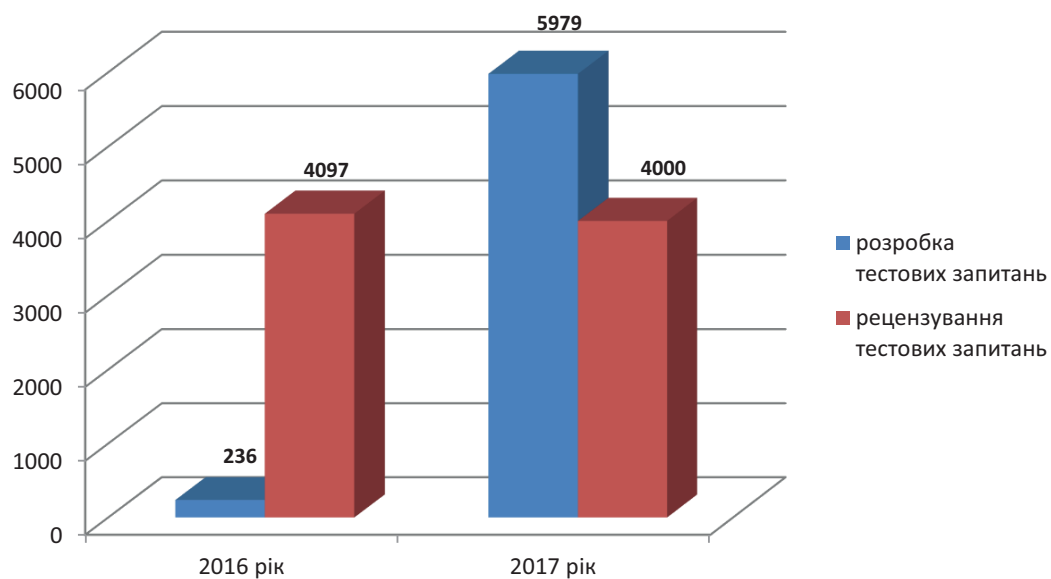
практичні завдання (модельні судові справи) для:

- проведення іспиту під час кваліфікаційного оцінювання кандидатів на посаду судді Верховного Суду, а саме:
 - кримінальна спеціалізація – 10,
 - а також формуляри та інструкції оцінювання щодо цих справ;
- проведення іспитів у процедурах кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів – 40, а саме:
 - адміністративна спеціалізація – 10;
 - цивільна спеціалізація – 10;
 - господарська спеціалізація – 10;
 - кримінальна спеціалізація – 10.

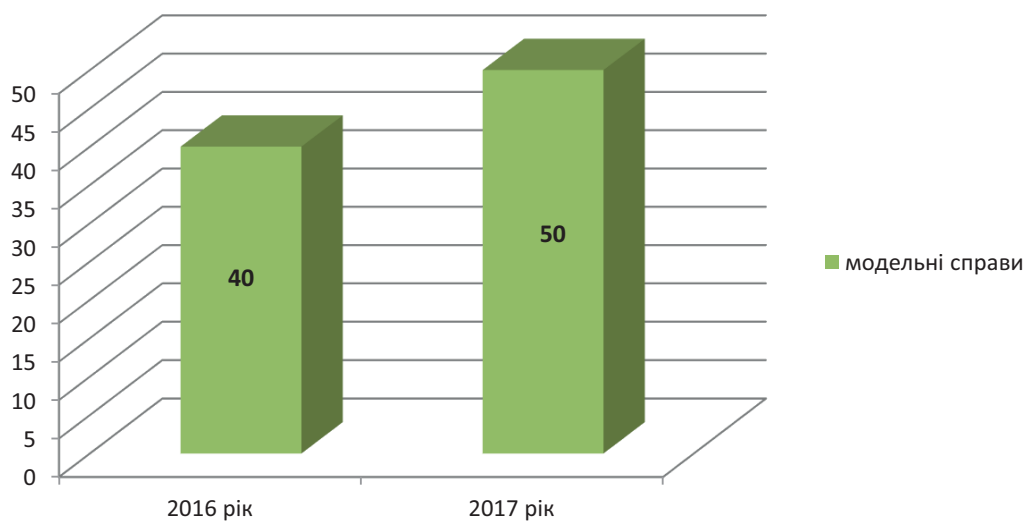
Порівняно з 2016 роком ця робота ілюструється діаграмами, що наведені нижче.

Тестові запитання

Модельні справи

У 2017 році в місті Києві **тричі проведено пілотування методик перевірки особистих морально-психологічних якостей кандидатів на посаду судді** (27 квітня, 16 травня і 19 червня).

Для забезпечення діяльності ВРП підготовлено:

- науково-методичні рекомендації щодо розгляду Вищою радою правосуддя внесених Вищою кваліфікаційною комісією суддів України рекомендацій про призначення кандидатів на посаду судді Верховного Суду;
- науково-правовий висновок щодо можливих шляхів виконання рішення Європейського суду з прав людини у справі “Куликов та інші проти України”;
- проект відповіді на конституційне подання щодо відповідності (конституційності) окремих положень пунктів Закону України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII “Про судоустрій і статус суддів”;
- пропозиції до структури щорічної доповіді про стан забезпечення незалежності суддів в Україні.

На запит Національного агентства з питань запобігання корупції **підготовлено пропозиції до проекту Антикорупційної стратегії на 2018– 2020 роки**.

Конференції, круглі столи та інші наукові заходи

Серед знакових наукових заходів у 2017 році – проведення Національною школою суддів України спільно з Державною судовою адміністрацією України **V Міжнародної науково-практичної конференції “Судове адміністрування як складова реформи правосуддя”** (м. Київ, 1 грудня 2017 р.).

Працівники НШСУ наукового спрямування у 2017 році **взяли участь у понад 350 круглих столах, конференціях, семінарах, робочих зустрічах та інших заходах**, у тому числі міжнародних.

Наукові публікації

Науковими співробітниками НШСУ в 2017 році **опубліковано 30 наукових статей**, що на третину більше, ніж у 2016 році.

8. Журнал установи

Упродовж 2017 року **забезпечено видання чотирьох номерів** фахового загальнодержавного науково-практичного та науково-методичного юридичного журналу **“Слово Національної школи суддів України”**.

Із повним змістом номерів журналу можна ознайомитись на офіційному веб-сайті видання <http://slovo.nsj.gov.ua>.

VII. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У 2017 році **НШСУ співпрацювала з 23 програмами і проектами міжнародної технічної допомоги Україні** (далі – МТД), що реалізуються у сфері правосуддя, а саме: Європейського Союзу (ЄС), Ради Європи (РЕ), Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Уряду Канади, Організацією Об'єднаних Націй (ООН). Більшість цих проектів/програм було започатковано в попередні роки та ефективно сприяють реформуванню судочинства, у тому числі розвитку суддівської освіти в Україні.

Довготривала та плідна співпраця з проектами МТД має на меті посилення інституційної спроможності Національної школи суддів України, досягнення суттєвих якісних змін у системі підготовки кандидатів на посаду судді, підвищення кваліфікації суддівського корпусу і працівників апаратів судів шляхом розробки та впровадження якісних сучасних навчальних курсів, ретельний відбір і комплексну підготовку суддів-викладачів, упровадження сучасних інтерактивних методик та кращих міжнародних практик у навчальний процес.

Національна школа суддів України була залучена до проектів МТД як:

- **ключовий партнер** – в українсько-канадському проекті “Освіта суддів – для економічного розвитку”; проектах ОБСЄ: “Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя” та “Розробка стандартизованих програм підготовки суддів”; Женевського центру демократичного контролю за збройними силами;
- **партнер у реалізації певних компонентів** – програми USAID реформування сектору юстиції “Нове правосуддя”, проекту РЕ “Посилення імплементації європейських стандартів прав людини в Україні”, українсько-канадського проекту “Підтримка судової реформи в Україні” та ін.;
- **партнер для підготовки окремої програми та проведення окремого навчального заходу** для суддів та кандидатів на посаду судді. Розроблені в рамках зазначеного партнерства навчальні курси оперативно впроваджувались у навчальний процес НШСУ.

Серед партнерів Національної школи суддів України, які системно співпрацюють з НШСУ: українсько-канадські проекти “Освіта суддів – для економічного розвитку” та започаткований у 2017 році проект “Підтримка судової реформи в Україні”, програма USAID “Нове правосуддя”, проекти ОБСЄ: “Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя” та “Розробка стандартизованих програм підготовки суддів”, проекти РЕ “Підтримка впровадження судової реформи в Україні” та “Посилення імплементації європейських стандартів прав людини в Україні”, проект ЄС “Підтримка реформи у сфері юстиції України”.

З новими проектами/програмами МТД, яких налічується 9, а саме: проекти РЕ “Боротьба з насильством щодо вразливих груп населення (жінок та дітей) в Україні”, “Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні”, “Консолідація реформи правосуддя в Україні”, “Реформа виборчої практики в Україні”, “CyberCrimeEAPII” та програма Управління ООН з наркотиків та злочинності, Нідерландський проект сприяння реформуванню правосуддя, українсько-канадський проект “Підтримка судової реформи в Україні” та проект ЄС Twinning “Посилення спроможності Верховного Суду України у сфері захисту прав людини на національному рівні”, **проведено низку переговорів, визначено стратегічні напрями співпраці та розпочато реалізацію робочих планів.** Переважно це розробка тематичних навчальних курсів, проведення тренінгів для суддів, опрацювання методології виміру ефективності у процесі підготовки кадрів для судових органів. Два останніх вищенаведених проекти суттєво відрізняються від попередніх масштабністю завдань і кількістю напрямів співпраці з Національною школою суддів України.

З метою розширення зв'язків з міжнародними організаціями, проектами МТД, іноземними закладами суддівської освіти **та подальшим розвитком напрямів співробітництва у 2017 році було проведено 48 робочих зустрічей** за участю ректора, проректорів, начальників відділів, провідних фахівців НШСУ з керівниками, уповноваженими представниками та експертами різних організацій, експертними місіями, що займаються моніторингом ефективності використання міжнародної технічної допомоги та формуванням перспективних планів співпраці. Отримана у процесі таких обговорень інформація сприяла пошуку нових ідей та планів, розвитку сфер взаємодії.

Для досягнення найбільшої ефективності співпраці НШСУ з проектами МТД **значна увага приділялась питанням координації спільних зусиль, зосередженню інтелектуального потенціалу провідних фахових міжнародних експертів і фінансових ресурсів різних проектів на пріоритетних напрямках діяльності Школи.**

Прикладом такої кооперації стала підготовка та проведення 14–23 листопада 2017 року орієнтаційного курсу для новообраних суддів Верховного Суду у співпраці з п'ятьма партнерами:

- проектом ЄС “Підтримка реформи у сфері юстиції України”;
- проектом РЕ “Підтримка впровадження судової реформи в Україні”;
- українсько-канадським проектом “Підтримка судової реформи в Україні”;
- програмою USAID “Нове правосуддя”;
- проектом ОБСЄ “Розробка стандартизованих програм підготовки суддів”.

Одним із пріоритетних напрямів співпраці з міжнародними проектами у 2017 році було завершення розробки навчальних курсів для спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та навчання суддів-тренерів для реалізації цієї підготовки у містах Києві, Львові, Харкові та Одесі. Також тривали розробка та впровадження у навчальний процес очних і дистанційних навчальних курсів для суддів.

Усього у співпраці з міжнародними проектами у 2017 році:

1) розроблено 34 навчальні курси, з яких:

- 1 – для тренерів “Методика підготовки та викладання тренінгів у НШСУ”;
- 12 – для суддів (10 очних і 2 дистанційні);
- 15 – для кандидатів на посаду судді;

проведено 55 тренінгів для тренерів, з яких:

- 11 методологічних семінарів для суддів-тренерів і розробників навчальних курсів для суддів;
- 10 – за тематикою розроблених навчальних курсів для суддів;
- 33 – за конкретною тематикою навчальних курсів для спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;
- 1 – для суддів, які викладають дистанційні курси у НШСУ.

До цього процесу були залучені українсько-канадські проекти: “Освіта суддів – для економічного розвитку” та “Підтримка судової реформи в Україні” (39 тренінгів), проекти ОБСЄ “Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя” та “Стандартизовані програми підготовки суддів” (11), програма USAID “Нове правосуддя” (3), Представництво Данської Ради з питань біженців в Україні (1) та ПРООН “Зміцнення потенціалу офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” (1);

2) підготовлено і вийшли друком 2 навчально-методичні посібники.

Співпраця з донорськими програмами допомагає НШСУ вивчати досвід провідних європейських шкіл та ділитися своїм досвідом з іноземними колегами. Представники НШСУ за підтримки українсько-канадського проекту брали участь у VIII конференції Міжнародної організації суддівської освіти (IOJT) “Суддівська освіта 2025 – основні цінності та майбутні інновації”, а також у мережевій конференції Програми HELP за підтримки проекту РЕ “Посилення імплементації європейських стандартів прав людини в Україні”. У співпраці з проектами ОБСЄ “Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя” та “Розробка стандартизованих програм підготовки суддів” судді-розробники навчальних програм мали можливість відвідати засідання Великої палати Європейського суду з прав людини. Делегація НШСУ відвідала Вищу школу магістратури Італії за підтримки проекту РЕ “Підтримка впровадження судової реформи в Україні”.

VIII. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НШСУ

Інформаційне забезпечення діяльності Національної школи суддів України та реалізація її інформаційної політики у 2017 році здійснювались з урахуванням реформування системи правосуддя, необхідності поглиблення зв'язків між її установами, розвитку комунікаційних технологій, подальшого утвердження НШСУ як відкритої, медійно активної інституції.

У лютому 2017 року НШСУ виступила стороною у Меморандумі, підписаному Вищою радою правосуддя, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Верховним Судом, Радою суддів України та Державною судовою адміністрацією України, **метою якого є налагодження співпраці та взаємодії представників системи правосуддя України щодо забезпечення прозорості та відкритості в її діяльності, розробки єдиних правил у сфері комунікацій із засобами масової інформації, громадськістю та громадянським суспільством**. У звітному році працівники НШСУ взяли участь у понад 10 заходах з питань забезпечення діяльності Комунікаційного комітету системи правосуддя, створеного відповідно до положень Меморандуму. Інформація про його роботу відображена на сайті НШСУ в рубриці “Комунікаційний комітет системи правосуддя” та сайтах інших установ системи правосуддя, які підписали Меморандум.

Основний тренд інформаційної діяльності установи у 2017 році: прямі зв'язки із суспільством, популяризація роботи системи правосуддя шляхом прямої комунікації.

Так, **у минулому році на офіційному сайті Національної школи суддів України було розміщено понад 700 повідомлень** про заходи з підготовки суддів і працівників апаратів судів, новації в діяльності установи, події за участю керівництва, важливі факти й матеріали щодо суддівської освіти та кваліфікації.

Постійним є вдосконалення форм подання інформації, розширення й модернізація рубрик, що дає змогу робити веб-сторінку Національної школи суддів України дедалі привабливішою та зручною для користувачів. Ідеї та напрацювання в перспективі мають утілитись в якісно новому порталі суддівської освіти.

Офіційна сторінка НШСУ в соціальній мережі Facebook продовжує розвиватись як альтернативне джерело інформування, яке дає змогу відстежувати теми та події, що викликають найбільший резонанс. За рік на сторінці поміщено близько 150 повідомлень. Facebook-сторінка стала майданчиком для розвитку діалогу із зацікавленими особами, оперативного зворотного зв'язку. Читацька аудиторія сторінки розширилась, статистика зросла до 2 тис. 500 “уподобань”, понад 3 тис. користувачів соціальної мережі відстежують її постійно, деякі повідомлення мають удвічі вищий індекс популярності.

Продовжує розвиватись YouTube-канал установи, де оприлюднюються інтерв'ю ректора як відомого експерта з правової тематики, відеосюжети і телепередачі про Національну школу суддів України та за участю її керівництва. **У 2017 році створено додатковий інструмент для поширення інформації** щодо подій і заходів у сфері суддівської освіти – **відеоблог НШСУ**.

У співпраці з професійними юридичними виданнями НШСУ систематично інформує ЗМІ про найактуальніші новини суддівської освіти через щотижневу розсилку. **У 2017 році понад 50 публікацій про діяльність установи розміщено в засобах масової інформації** (на основі доступних джерел моніторингу).

ІХ. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НШСУ

Реалізація нових завдань, зумовлених реформуванням системи правосуддя, спонукала Національну школу суддів України **перебудувати також систему документообігу установи, віднайти додаткові ресурси для подальшого її удосконалення.**

З травня 2017 року **впроваджено електронний документообіг** у всіх структурних підрозділах центрального офісу установи в місті Києві. Користування оновленою програмою електронного документообігу “Канцелярія” сприяло переходу на електронні версії документів, швидкому доступу до документів та їх контролю.

З метою забезпечення організаційної діяльності Національної школи суддів у 2017 році було розроблено та укладено 318 договорів із господарських питань та 30 додаткових угод до них, 2158 цивільно-правових договорів про залучення до викладацької діяльності.

За звітний період забезпечено проведення правової експертизи 1873 проектів наказів на відповідність їх чинному законодавству.

Підготовлено й укладено 6 меморандумів, угод, договорів про співпрацю НШСУ з державними інституціями (агенціями, інститутами, установами та організаціями) для реалізації спільних проєктів у сфері професійної підготовки та підвищення кваліфікації суддів і працівників апаратів судів, науково-дослідної діяльності, обміну досвідом та інформацією.

Забезпечено діяльність тендерного комітету, складено 190 протоколів. Проведено 42 тендерні процедури, 80 процедур публічних закупівель через електронну систему “ProZorro”.

У 2017 році для забезпечення діяльності НШСУ Законом України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” **були відкриті асигнування у розмірі 66 410,0 тис. грн: за загальним фондом – 50 346,3 тис. грн, за спеціальним фондом – 16 063,7 тис. грн.**

Зокрема:

оплата праці з нарахуваннями – 47 188,6 тис. грн,
видатки на товари та послуги – 9 531,2 тис. грн,
видатки на відрядження – 350,0 тис. грн,
видатки на оплату комунальних послуг – 1 178,0 тис. грн,
соціальні виплати (стипендія) – 979,8 тис. грн,
капітальні видатки – 7 182,4 тис. грн.

У межах затверджених асигнувань забезпечено своєчасну оплату праці працівників НШСУ, викладачів та інших осіб, які залучались до науково-викладацької діяльності протягом 2017 року.

Для забезпечення діяльності НШСУ придбано канцелярське приладдя та господарські матеріали, сплачено за послуги оренди, зв'язку, комунальні та інші послуги, а також здійснено випуски загальнодержавного науково-практичного та науково-методичного юридичного видання "Слово Національної школи суддів України".

У липні 2017 року збільшено капітальні видатки в розмірі 894,0 тис. грн – на забезпечення обладнанням, засобами інформатизації тестологічного центру Національної школи суддів України.

З метою ефективного використання бюджетних коштів у серпні 2017 року здійснено перерозподіл бюджетних призначень шляхом зменшення видатків на стипендії та збільшення видатків на придбання предметів, матеріалів та інвентарю, оплати послуг і капітальних видатків на загальну суму 12 744,0 тис. грн.

За рахунок зазначеної суми для забезпечення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді у 2018 році було здійснено закупівлю ноутбуків, персональних комп'ютерів, проекторів, систем голосування, конференц-систем, інформаційних панелей, принтерів, багатофункціональних пристроїв, джерел безперебійного живлення, операційних систем та комп'ютерних програм, меблів для аудиторій, сертифікатів, роздаткового матеріалу тощо.

У 2017 році здійснено поточний ремонт службових приміщень НШСУ в містах Києві, Львові, Чернівцях та Харкові. Приміщення регіональних відділень також обладнано кондиціонерами.

У грудні 2017 року збільшено видатки за спеціальним фондом бюджету на оплату праці та нарахування на суму 1 220,0 тис. грн.

Національний суддівський інститут Канади за контрактами поставок передав Національній школі суддів України у 2017 році обладнання на загальну суму 906,5 тис. грн.

Станом на 1 січня 2018 року кредиторської заборгованості Національна школа суддів України не має.

